

علائم و نشانه های موضعی مارگزیدگی

- درد موضعی
- سوزش
- تندرنس (حساسیت به لمس)
- تورم موضعی که بتدریج به سمت ناحیه فوقانی اندام درگیر پیشرفت می نماید
- بزرگ شدن دردناک غدد لنفاوی
- اکیموز (کبودی)
- قرمزی
- خونریزی
- تاول
- نکروز (بافت مرده)

علائم و نشانه های عمومی مارگزیدگی

- ◆ تهوع
- ◆ استفراغ
- ◆ سردرد
- ◆ احساس کسالت
- ◆ ضعف
- ◆ گیجی
- ◆ درد شکمی
- ◆ اسهال
- ◆ کلاپس و تشنج (ممکن است در کودکان اولین نشانه باشد)

علائم و نشانه های مارگزیدگی

- علائم موضعی
- علائم عمومی

علائم و نشانه های موضعی مارگزیدگی

محل نیش به صورت یکی از حالت های زیر ممکن است مشاهده شود:

- ◆ دو محل سوراخ به طور معمول
- ◆ نامشخص در برخی موارد
- ◆ یک سوراخ در برخی موارد
- ◆ ترکیبی از دو سوراخ و یا سوراخ های متعدد

مارگزیدگی

گروه هدف : بیمار و خانواده

کد پمفلت مارگزیدگی (27) 1403

گردآورنده	الهام سرتکی (سوپروایزر آموزش سلامت)
استاد علمی	دکتر فولادی متخصص اطفال
منبع	www://pro.uptodatefree.ir/

♦ افت فشارخون در اغلب موارد و افزایش احتمالی فشارخون در برخی موارد

♦ افزایش و کاهش ضربان قلب

♦ تب (در مارگزیدگی شدید)

اقدام های درمانی اولیه در محل حادثه

- امنیت صحنه (دور نمودن آسیب دیده از محل حادثه به منظور جلوگیری از گزیدگی مجدد)
- اقدامات روتین شامل ارزیابی صحنه، ارزیابی اولیه و ثانویه بیمار، اکسیژن درمانی و غیره
- آرام نمودن آسیب دیده مضطرب و اطمینان دادن به او که مرگ ناشی از مارگزیدگی نادر است.
- قرار دادن بیمار در وضعیت نشسته یا درازکش، در حالی که اندام مارگزیده در موقعیت افقی قرار گیرد.
- بی حرکت نمودن اندام مارگزیده به وسیله آتل یا باند پارچه ای (هرگونه حرکت یا انقباض عضلانی ممکن است به افزایش ورود سم مار به جریان خون و لنف منجر شود)
- خارج ساختن تمام وسایل زینتی مانند ساعت و انگشتر
- پرهیز از هرگونه دستکاری زخم ناشی از گزیدگی (ممکن است به عفونت، افزایش جذب سم و خونریزی موضعی منجر شود).

• شستشوی محل گزش با آب و صابون و بانداژ اندام مارگزیده

• ممانعت از راه رفتن بیمار

اقدام های درمانی اولیه در محل حادثه

در موارد مارگزیدگی، به منظور ایجاد تاخیر در جریان لنفاوی می توان از بستن بانداژ با شرایط زیر استفاده کرد:

- 1- باند باید در ناحیه فوقانی محل گزیدگی بسته شود.
- 2- باند باید به گونه ای بسته شود که یک یا دو انگشت به سهولت از زیر آن عبور نماید(فشار باند کمتر از فشار خون وریدی باشد)
- 3- هر ۱۰ تا ۱۵ دقیقه محل باند باید عوض و در قسمت فوقانی ادم ایجاد شده بسته شود.

نکته: این اقدام ها برای گزش مارهای کبری توصیه می شود؛ ولی برای مارهای افعی به علت بروز عوارض موضعی توصیه نمی شود.

نکات قابل توجه

ثابت شده است بسیاری از اقدام های رایج و سنتی در مارگزیدگی نه تنها مفید نیستند بلکه خطرناک هم هستند.

این اقدامات عبارتند از:

- ایجاد برش، خراش یا سوراخ در محل گزیدگی
- تلاش در جهت ساکشن سم از محل گزیدگی
- سفت بستن تورنیکه به دور اندام مارگزیده (این کار بسیار دردناک و خطرناک است زیرا ممکن است منجر به کاهش جریان خون و یا بروز سیاه زخم شود)
- شوک الکتریکی
- به کار بردن موضعی مواد شیمیایی یا گیاهی
- کمپرس سرد با استفاده از کیسه های یخ هم ممکن است آسیب نسجی را بیشتر کند

نکات قابل توجه

- در صورت مشاهده مار، ممکن است تلاش برای گرفتن و کشتن آن خطرناک باشد. با وجود این، در صورت کشته شدن مار، باید لاشه آن را به مرکز درمانی تحویل داد. ممکن است این امر به تشخیص نوع مار و نوع گزیدگی کمک کند.

- در این موارد، هرگز نباید مار را با دست حمل و جا به جا کرد؛ زیرا گزیدگی رفلکسی می تواند حتی تا یک ساعت پس از مرگ مار اتفاق افتد.